

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Sumar executiv

Acest raport prezintă rezultatele evaluării privind stadiul dezvoltării sistemelor electronice utilizate în România în cadrul implementării diferitelor Programe Operaționale din perioada de programare 2007-2013. Această evaluare a fost realizată în cadrul Evaluării ex-ante a Acordului de Parteneriat 2014-2020.

Actualizarea concisă a situației a fost finalizată în decembrie 2014 și a cuprins o evaluare generală chiar dacă limitată a modificărilor și amendamentelor aduse, de la prima evaluare intermediară, a acestor sisteme electronice.

Obiectivul evaluării a fost să ofere răspunsuri la trei întrebări de evaluare:

1. Sunt suficiente reglementările și procedurile aflate în vigoare pentru schimbul de date solicitat de noile regulamente europene?
2. În ce măsură sistemele electronice sunt suficient de cuprinzătoare?
3. În ce măsură sistemele electronice corespund elementelor-cheie din lista de verificare care urmează a fi întocmită de evaluatori (ușurința utilizării, reducerea sarcinilor administrative, agregarea datelor, calitatea datelor, opțiunile de căutare, disponibilitatea datelor în timp util, securitatea datelor etc.)?

Metodologia noastră a inclus utilizarea analizei documentare cu cele mai adecvate metode cantitative și calitative, consultări și verificări ale plauzibilității, realizate cu părțile interesate și cu ajutorul experților din sectorul vizat.

- Analiza documentară: Regulamentele Uniunii Europene, reglementările din România, evaluările anterioare, documentația sistemelor electronice => în total au fost analizate 29 de documente (a se vedea Anexa 8);
- Au fost elaborate liste de verificare, structurate pe 9 domenii de analiză, pentru 7 sisteme electronice analizate (a se vedea Anexa 1);
- Au fost distribuite și completate 3 chestionare online. Chestionarul destinat beneficiarilor a fost trimis prin e-mail unui număr de peste 9440 respondenți, din care au răspuns 661. Chestionarele pentru autorități, atât pentru utilizatorii obișnuiți, cât și pentru coordonatorii și/sau administratorii de sisteme electronice, au fost trimise printr-o scrisoare oficială tuturor Autorităților de Management și Organismelor Intermediare (67 de instituții). Link-urile chestionarelor au fost distribuite ulterior în interiorul organizațiilor către utilizatorii și coordonatorii/administratorii relevanți ai sistemelor electronice pentru schimbul de date. În urma acestui proces, evaluatorii au primit 175 de răspunsuri de la utilizatorii de sisteme electronice și 69 de la coordonatori/administratori (a se vedea Anexa 2);
- În prima jumătate a anului 2013, au avut loc interviuri cu 17 administratori sau coordonatori ai sistemelor electronice din cadrul unui număr de 8 instituții (a se vedea anexele 3 și 4);
- Au fost organizate 2 focus grupuri - cu 17 reprezentanți ai tuturor instituțiilor care gestionează diverse sisteme electronice și cu 17 reprezentanți ai beneficiarilor fondurilor Cadrului Strategic Comun 2014-2020 (a se vedea Anexele 5, 6 și 7).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

- În cadrul actualizării evaluării din decembrie 2014, interviurile și chestionarele au fost completate de reprezentanții operatorilor de sisteme – oferind o informare generală chiar dacă limitată privind:
  - Dezvoltarea sistemelor care ar putea eventual să se producă în 2014, precum și
  - Eficiența și
  - Ușurința utilizării (chestionarul și răspunsurile primite sunt incluse în Anexa 9).

În continuare vor fi prezentate principalele concluzii ale evaluării, ca răspuns la cele trei întrebări prezentate mai sus:

1. Concluzii referitoare la cerințele noilor regulamente ale Uniunii Europene și la cadrul legal și procedural național în vigoare

La finalizarea primei evaluări erau stabilite toate elementele-cheie privind cadrul legal național care ar trebui să sprijine îndeplinirea cerințelor de e-Coeziune - acestea sunt reglementate prin legile existente din România cu privire la: semnătura electronică, arhivarea documentelor electronice, marcajul temporal electronic al documentelor și protecția datelor cu caracter personal.

Situația a rămas aceeași - pozitivă - în decembrie 2014.

2. Concluzii referitoare la complexitatea sistemelor electronice existente

În ceea ce privește îndeplinirea cerințelor minime care decurg din noile reglementări ale Comisiei Europene pentru perioada de programare 2014-2020, singurul sector care prezintă probleme, rămâne cerința specifică de e-Coeziune - pentru "implementarea deplină a schimbului electronic de date între beneficiari și autorități". La finalizarea primei evaluări precum și în timpul actualizării recente (sfârșitul lunii decembrie 2014), sistemele electronice existente nu au acoperit practic această cerință. Prin urmare, pe această problemă trebuie să se concentreze autoritățile române. Excepțiile sunt puține la număr și extrem de limitate.

Sistemul MySMIS, care a fost dezvoltat și testat recent, a promis să rezolve cele mai multe aspecte ale acestei probleme. MySMIS va îndeplini în totalitate cerințele de e-Coeziune pentru toate Programe Operaționale pentru care sistemul a fost conceput.

3. Concluzii cu privire la conformitatea sistemelor electronice cu lista de verificare

Per ansamblu, sistemele electronice sunt implementate, îndeplinesc cerințele minime. Totuși, pentru toate sistemele este necesară îmbunătățirea calității și funcționalității. Din punct de vedere tehnic, toate sistemele se dovedesc a fi satisfăcătoare, cu câteva excepții specifice, care necesită îmbunătățiri. Aceste ultime 2 concluzii sunt încă valabile după ultima actualizare a evaluării de la sfârșitul anului 2014.

Sectorul în care cele mai multe dintre sisteme sunt deficitare este cel care are legătură cu satisfacerea nevoilor utilizatorilor, în special:

- Toate sistemele trebuie să își îmbunătățească portofoliul de rapoarte predefinite, pentru a genera rapoartele necesare utilizatorilor acestora. SMIS nu include, în special, cea mai

mare parte a rapoartelor predefinite specifice solicitate de către utilizatorii săi, în funcție de nevoile individuale ale acestora.

- Toate sistemele ar beneficia în mare măsură de pe urma unei revizuirii majore în ceea ce privește funcțiile/funcționalitățile și conținutul de date, pentru a fi mai bine orientate către utilizator.

Recomandările urmează cele trei întrebări principale de evaluare specificate anterior:

Recomandări pentru a asigura îndeplinirea cerințelor minime de e-Coeziune

1. Finalizarea procesului de implementare a MySMIS pentru programele operaționale curente pentru care a fost proiectat:
  - a. Cele mai înalte niveluri de conducere din cadrul fiecărui minister relevant trebuie să cunoască cerințele implementării MySMIS și să sprijine procesul de implementare a schimbărilor necesare pentru îndeplinirea acestora pentru obținerea unui sistem pe deplin funcțional.
  - b. Toate unitățile coordonatoare ale sistemului informatic (fie unitățile de Tehnologia Informației sau alte unități) care funcționează în cadrul diferitelor organisme implicate (Ministere, Autorități de Management, Organisme Intermediare etc.) trebuie să își coordoneze activitățile și să coopereze permanent. Aceasta presupune, de exemplu, crearea unui grup de lucru privind Tehnologia Informației, care se va întruni periodic pentru a discuta și a face schimb de informații cu privire la implementarea în comun a sistemelor în cadrul instituțiilor respective și va conduce implementarea sistemului comun în instituțiile relevante. Acest grup, ca una dintre soluții, ar trebui să aibă un mandat pentru a conduce procesul de coordonare, iar concluziile sale ar trebui să fie puse în aplicare de către fiecare dintre instituțiile implicate.
  - c. Fiecare instituție implicată în proces trebuie să facă un efort să implementeze modificările necesare și adecvate, care decurg din noul sistem, în procedurile interne de lucru, cu scopul de a asigura implementarea eficientă a noului sistem.
  - d. Formarea utilizatorilor - încă este necesar să se asigure un program constant și pe termen lung, de formare a utilizatorilor pentru orice nou sistem de Tehnologie a Informației, care să includă o serie de cursuri de formare pentru beneficiari (spre exemplu, acesta poate fi finanțat din Programul Operațional Asistență Tehnică, în cazul beneficiarilor instituționali).
  - e. Nu în ultimul rând, asigurarea unui pachet complet de servicii și resurse de Tehnologia Informației pentru noul sistem (inclusiv administrarea sistemului, help-desk, operatori de date și întreținerea tehnică) necesită concentrare pentru pregătirea și asigurarea funcționării acestor servicii, cu forță de muncă și bugetele necesare.
2. Extinderea MySMIS în domeniul Cooperării Transfrontaliere Europene.
Această idee anterioară de a extinde MySMIS la Cooperarea Teritorială Europeană nu va fi implementată.
3. Acoperirea cerințelor minime pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane.

Extinderea MySMIS astfel încât să acopere și nevoile specifice ale Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane și să fie înlocuit ActionWeb cu MySMIS.

Recomandări pentru îmbunătățirea sistemelor electronice existente utilizate de autorități

Evaluarea actualizată din decembrie 2014 a confirmat că toate sistemele trebuie încă să fie supuse unei revizuirii majore, o activitate necesară oricum, pentru a actualiza și adapta sistemele electronice conform elementelor specifice perioadei de programare 2014 -2020:

1. Îmbunătățirea portofoliului de rapoarte predefinite, pentru a genera rapoartele necesare utilizatorilor specifici ale acestora. SMIS constituie sistemul care are cea mai mare nevoie de această îmbunătățire.
2. Îmbunătățirea funcțiilor/funcționalității și a modului de structurare a datelor, cu scopul de a fi mai orientate către utilizator. Toate sistemele trebuie să încerce să ofere mai multe caracteristici folositoare utilizatorilor, permițându-le astfel să economisească timp de lucru prin utilizarea acestora, precum și să reducă riscul comiterii de erori umane.
3. Interfața SMIS ar trebui să fie îmbunătățită (cel puțin pentru cele mai importante sau complexe formulare utilizate în prezent), pentru a asigura : o înțelegere mai ușoară, obținerea unei mai bune imagini de ansamblu a datelor din sistem, o recuperare mai ușoară a datelor necesare etc.
4. SMIS și ActionWeb trebuie să pună la dispoziție suficiente mecanisme de control pentru a permite identificarea erorilor existente în sistem în timp util.
5. SPCDR trebuie să își revizuiască mecanismele de validare, pentru a acoperi toate datele de intrare relevante, într-o manieră sigură.
6. Este necesară îmbunătățirea mecanismelor de help-desk și de asistență tehnică pentru SMIS și ActionWeb, pentru a reduce frecvența incidentelor minore și pentru a îmbunătăți timpul de răspuns în caz de incident (la toate nivelurile la care este utilizat sistemul).

Recomandări generale pentru toate sistemele electronice evaluate

1. Asigurarea sprijinului continuu pentru dezvoltarea de software, în special pentru MySMIS și SMIS:
  - a. Remedierea rapidă a deficiențelor software semnalate de utilizatori.
  - b. Îmbunătățirea sprijinului acordat diferitelor programe, cu precădere nevoilor specifice ale acestora.
  - c. Adaptarea rapidă la schimbările produse în timp real.

Deși are un scop limitat, actualizarea evaluării finalizată în decembrie a confirmat nevoile menționate mai sus pentru sprijinul continuu disponibil.

2. Asigurarea formării continue a tuturor utilizatorilor:
  - a. Formarea inițială a noilor utilizatori (se va repeta constant la anumite perioade de timp definite a priori).
  - b. Formarea continuă de nivel mediu a utilizatorilor existenți, pentru reactualizarea cunoștințelor cu privire la funcțiile mai puțin utilizate (necesară pentru sisteme mai complexe).
  - c. Formarea continuă avansată pentru categorii specifice de utilizatori (funcții avansate ale sistemului și metodele de soluționare a unor sarcini complexe).
  - d. Promovarea unor instrumente, module, funcții etc. importante, care sunt mai puțin cunoscute și care ar putea îmbunătăți experiența utilizatorului. De exemplu,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Art4SMIS - instrument de raportare pentru SMIS, trebuie să fie mai bine promovat în rândul utilizatorilor, deoarece le permite să își genereze propriile rapoarte, în funcțiile de nevoile specifice. Acest instrument nu este foarte bine cunoscut de către utilizatorii obișnuiți actuali, deoarece a fost introdus în SMIS într-o etapă ulterioară și numai supraveghetorii au beneficiat de formarea aferentă.